

De Nieuwe Rijken

ROMAN

door **A. HANS**

Na het maal stapte Anna naast haar oom mee naar het kantoor. Daar moest ze dagelijks werken. De heer Krummel werd onderwege door velen gegroet. Hij had veel invloed in de stad en om zijn geld werd hij geëerd. En hij kon zich zoo vriendelijk voordoen, zoo menschiëvend...

Maar Anna kende hem beter.

Op het kantoor had het meisje iemand, dien ze kon vertrouwen. Het was Joris de klerk. Die durfde Krummel de waarheid zeggen. En hij scheen dat te mogen doen. De oude heer liet Joris veel toe. Dat kon Anna niet begrijpen. Maar ze had voor Joris veel sympathie.

Toen de koopman naar de beurs was, voerden Anna en Joris een praatje.

— De oude wou me van morgen eens uitheeren, zei de klerk.

— Over Jules ?

— Ja, maar ik wist natuurlijk niets. Uw oom is soms al te nieuwsgierig. Ja, ja, Jules Bruwaan is een flinke borst. Zie, juffrouw Anna, als ik niet ten volle overtuigd was van mijn eigen leelijkheid, dan zou ik toch een beetje jaloersch zijn. Wij zijn eigenlijk voor elkaar geboren !

— Gekke jongen !

— We zijn beiden wees en we zitten beiden in de klauw van den allerdeftigsten heer

Bruno Krummel.

— Ja, gij zijt ook een wees, hé, Joris ? Maar gij hebt toch niet te klagen over uw post hier.

— Neen, ik moet den allerbraafsten heer Krummel zeer dankbaar zijn. Denk eens Joris Deroem was zoo onfatsoenlijk op de wereld te verschijnen toen zijn vader al dood was. Hij was zoo onbeschoft zijn intrede te doen in een hospitaal. En mijn moeder stierf een dag na mijn geboorte. De arme sloor had me gaarne mee in 't graf genomen. Daarom stak ze haar magere armen nog naar me uit en wou ze me tegen zich drukken. Ze begreep, dat een vaderloos kind, een wees, gewoonlijk een zuur leven heeft. Dat alles weet ik van een oude baker, die haar oppaste en de oogen sloot. En denzelfden dag gingen moeder en ik uit 't hospitaal. Zij in een ruwe, ongeschaafde kist op de rosse armenkoets naar 't kerkhof, waar men mij later haar graf niet meer kon wijzen en ik naar dat leelijk gesticht bij den Havendijk, waar afgeleefde visschers, oude visschers-weduwes, vindingen, weezen en meer van dat gespuis samen in 't leven gehouden worden. En toen kwam uw oom, de allervroomste heer Krummel en haalde me er uit en bracht me hier en dus moet ik hem wel zeer dankbaar zijn !

— En toch, Joris, spreekt ge altijd zoo raar over oom.

— Ik ? De Hemel beware mij voor zulk een zware zonde. Ik zeg juist dat Bruno Krummel zeer treffelijk, deftig en vroom is. In de kerk glanst de godzaligheid op zijn wezen. En hier kan hij tegen zeemansvrouwen zitten preeken als de beste dominee, dat ik er soms de tranen van in de oogen krijg... en ook wel eens de jeuk in de vingers.

— Jeuk in de vingers...

— Ja, om Bruno Krummel bij de keel te grijpen en aan de deur te donderen ! Maar uw oom zou zeggen dat het aanvechten van den duivel zijn, die zelfs den besten mensch voortdurend plaagt. En dat geloof ik ook, want 't zou een misdaad zijn de hand te verheffen tegen zijn weldoener.

— Joris, ik begrijp u niet. Oom kan soms hard zijn, maar nooit tegen u. Gij zegt hier alles wat gewilt... Een andere klerk zou voor het honderste deel weggestuurd worden !

— Joris is onmisbaar. Neen tegen mij is Bruno Krummel niet hard. Wel tegen u, hé ? Gij zijt maar de dochter van een loods !

— Dat vind ik min ! Vader was toch een brave loods !

— Of Mertenseen brave loods was ! Maar daar geeft u oom niet om. Krummel heeft het hoog in de bol. Bij uw vader zette hij nooit een voet over den drempel. Een loods was hem te min. Maar toen uw vader twintig arme schipbreukelingen van de bank haalde en zelf omkwam en de bladen over hem schreven en ieder over hem sprak, toen vertelde Bruno Krummel wel aan elk die 't hooren wilde en ook, die 't niet hooren wilde, dat Mertens zijn zwager was, en God betere 't, toen pochte en praalde hij nog met de eer van den zeeman, dien hij 't leven verbitterd had.

— Maar waarom nam oom mij dan in huis ?

— Om den liefdadige uit te hangen en tevens een klerk uit te sparen, al rekt hij kostgeld. Juffer Anna, bij mij zijn uw geheimen veilig. En luister nu ! Steun op Jules Bruwaan ! Vertrouw op dien flinken, eerlijken kerel ! Hij zal u beschermen ! En eens zal 't noodig zijn.

— Waarom ?

— Dat zullen we dan zien, waarom !
— Ge maakt mij bang. 't Is alles zoo vreemd en geheimzinnig in dit huis.

— Met Bruwaan moet ge niet bang zijn. En Joris is er ook nog ! Laten we nu aan het werk gaan. De « Vertrouwen » moet vertrekken en dat brengt heel wat geschrijf mee.

Willy Krummel kwam door 't kantoor.

Joris bromde een groet.

— Welk een begrafenis is dat ? vroeg de zoon van den reeder door het raam starend.

— Een begrafenis...

Deroem stond op en keek ook naar buiten.

— O, 't zal het lijk zijn, dat ze gisteren op het strand gevonden hebben. Ze zijn er nog al gauw bij om dien jongen Franschman te begraven. Maar zij doen het netjes !

— Wat een drukte om een onbekenden doode, om een half verrot kadaver ! spotte de jongeling, die niet in dienst moest dank aan hooge invloeden.

— Dat is hard Willy ! riep Anna verontwaardigd.

— Och, ik moest dat niet voor sentimenteelen ooren zeggen !

— Mijn arme vader is ook op zee omgekomen en misschien ergens als een onbekende begraven. En 't zou mij goed doen, moest ik hooren dat ze hem met eerbied als een mensch naar 't kerkhof hadden gebracht.

— Er vallen nu veel kadavers, ook voor de vrijheid van menschen, die, ofschoon jong en kloek, thuis mogen blijven, terwijl anderen moeten vechten, merkte Joris op.

— Wilt gij u wel eens met uw werk bemoeien ?

Deroem keek door het raam.

— Wel, die heer Bruno Krummel, de patroon loopt ook met een lang gezicht achter het kadaver, hernam hij. De baas moest naar

de beurs en hij ontmoette zeker de lijkstoet en dacht toen, dat er met dat kadaver nog wel wat eere te halen was... Sommige menschen oordeelen gemakkelijk en zeggen dan : « Zie toch eens, mijnheer Krummel, de reeder, volgt ook het lijk van den zeeman. Ge kunt wel zien, dat hij hart heeft voor de zeelui ».

— Ik zal u met klikken en klakken aan de deurgooien ! brutale vlegel, snauwde de zoon.

— Wie brengt ge dan mee ? Misschien zekere Ko Verlaan

— Wat bedoelt ge met die woorden ?

— Schrikt ge zoo van dien naam. 't Is of ge verbleekt ! Houdt u maar heel kalm meneer Krummel, junior ! Ik durf ook wel iemand met klikken en klakken buiten gooien, en heb daarvoor de hulp van Ko Verlaan heelemaal niet noodig. Zie zoo, 't kadaver is voorbij, en als nu de jonge heer, die geen lijken van zeelui eere kan zien bewijzen, heen wil gaan, zullen we weer aan den arbeid gaan. Er is veel werk, want de Vertrouwen moet vertrekken. Als de mannen, die er op varen, ook maar geen kadavers worden.

— Ik zal over u wel eens met mijn vader spreken, leelijke aap ! siste Willy. Gij blijft niet in de zaak !

— De firma Bruno Krummel, en zoon en Ko Verlaan !

De jonge patroon verliet het kantoor.

— Wat bedoelt ge toch met dien Ko Verlaan ? vroeg Anna.

— Dat zult ge wel eens hooren.

— Hoe ze u hier in dienst houden, begrijp ik niet.

— Er is zooveel, dat ge op dit kantoor nog niet begrijpt. Maar laten we nu voortwerken, juffrouw.

Joris Deroem boog zich over zijn papieren.

Op Hoeve Duinzicht.

Aan de overzijde der zee, in Vlaanderen, stond bij een kleine haven, de hoeve « Duinzicht » waar boer Deraad met zijn vrouw en twee dochters woonde. 't Land, dat er bij behoorde, was schraal en zanderig en bracht slechts magere oogsten voort. Deraad was dan ook altijd een dompelaar geweest, die van den eenen dag in den anderen leefde en velen begrepen nog niet, hoe hij aan den kost geraakte.

De avond was gevallen. Marie, de jonste dochter van den boerkwam uit 't havenstadje, Waterdam en keerde huiswaarts.

Aan den hoek van den dijk stond Flip, de jonge visscher.

Marie Deraad verhaastte haar schreden, en zei :

— Ik ben blij, dat ik u zie ! Er zijn ginder twee Duitschers, die mij vervolgen, en ik ben schuw van die kerels.

— Twee Duitschers ! herhaalde de jonge man. Dat ze eens een hand naar u uitsteken ! Ze durven veel, omdat ze tegen alle recht in, onze kust bezetten, maar ze moeten niet te ver gaan. 'k Heb toch lust om er zoo bij avond een onder 't duin te verstoppen !

— Neen dat moogt ge niet doen !

Ik acht ze nog minder dan een wild konijn, en dat draai ik den nek om, als ik het in mijn strikken vang.

— Als 't uitkwam, Flip. Ze zouden u fusileeren.

— De duinen verraden hun geheim niet als ge 't maar diep verstoppt en op een plaats, waar de golven het zand niet los woelen.

— Kijk ginder zijn ze !

— We trekken ons niet van hen aan.

— We moeten ons spoeden. 't Is zeker al over half acht-, en om acht uur moeten we binnen zijn.

— Nog een bevel, waaraan ik mij nooit stoort. Ik ben den heelen nacht op konijnenjacht geweest.

— Pas toch op ! Als ze u zien schieten ze en er staan overal schildwachten !

— Zoo bezorgd om mij ?

— Dat weet ge wel !

En dichter nog dtukte 't meisje zich tegen hem aan.

Ze hadden elkander innig lief, en in dezen droevigen tijd van oorlog en bezetting, zochten ze nog meer steun in hun min, en omgang.

— Gij zijt lang op 't dorp gebleven, zei Flip.

— Ik moest een brief afgeven bij Peter Marys en opantwoord wachten. Maar hij was niet thuis.

— Ik begrijp niet, hoe uw vader met dien Marys in betrekking wil zijn ! 't Is een kerel, die niet deugt. Ik acht hem tot alles in staat.

— 't Is waar. Maar ik weet niet of vader veel in betrekking met hem is. 't Kan wel over een stuk land zijn ook.

— Dat hij in elk geval oppast, want Peter Marys is voorgeen duit te vertrouwen.

Zoo spraken ze terwijl ze over den hoogen dijk wandelden, en daarna een pad langs de duinen volgden. Op de zandheuvelds zelfs mochten ze niet komen ; dat had de bezetter streng verboden.

Ze waren nog niet ver, toen een schildwacht uit een onderstand kwam en nijdig riep :

— Nicht passieren !

— 't Is hier toch vrije doorgang.

('t Vervolgt.)